

Kanjertraining Gedrags(pest)protocol

CBS de Reinbôge

Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave	2
2. Kanjertraining	3
2.1 Vier typetjes	3
2.1.1 Type konijn	3
2.1.2 Type pestvogel	3
2.1.3 Type aap	3
2.1.4 Type tijger	3
2.2 Kanjerafspraken	3
2.3 Kanvas	4
2.4 Kanjertrainer	4
3 Doel van het Kanjertraining Pestprotocol	4
4 Wat is pesten?	5
5 Wat is plagen?	5
6 Wat is ruzie?	5
7 Betrokkenen	6
8 Maatregelen	6
8.1 Preventieve maatregelen	6
8.2 Veilig internet gebruik	6
9 Pestprotocol	7
9.1 Melden van pesten	7
9.2 Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen	7
9.3 Consequenties	8
10 Weerbaar worden	8
11 Beleid, aanmelding, toelating, verwijzing en verwijdering	9

2. Kanjertraining

Op de Reinbôge vinden wij de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen net zo belangrijk als de cognitieve ontwikkeling (het leren). Wanneer een kind zich niet prettig voelt, zal het niet tot leren komen. Kinderen verlangen een schoolomgeving waarin ze zichzelf kunnen zijn en kunnen leren, zonder gepest of uitgelachen te worden. Alle leerkrachten, ouders/verzorgers en mensen die bij de school betrokken zijn, willen bijdragen aan een positief klimaat. Zij houden toezicht, praten met kinderen over hun gedrag en spreken hen erop aan. Een van de dingen die ook gedaan wordt is het promoten van goed gedrag en bewustmaken van soms onbedoeld verkeerd gedrag. Op de Reinbôge doen we dit met behulp van de Kanjertraining (zie ook borgingsdocument Kanjer met schoolafspraken). Het belangrijkste doel van de Kanjertraining is dat een kind positief over zichzelf en de ander leert denken. Hierdoor heeft het kind minder last van sociale stress. Ook op langere termijn is dit effect merkbaar. Het blijkt dat kinderen na het volgen van de Kanjertraining zich beter kunnen concentreren op school en betere leerresultaten behalen.

2.1 Vier typetjes

De Kanjertraining werkt aan de hand van 4 typetjes, die door middel van een pet zichtbaar worden gemaakt. Bij elk typetje hoort een bepaald soort gedrag. Hierdoor krijgen kinderen snel inzicht in hun eigen en andermans gedrag.

2.1.1 Type Konijn

Het konijn is bang en stil. Hij vindt zichzelf waardeloos en vindt dat anderen alles beter en mooier kunnen. Het konijn vindt zichzelf zielig en weet niet hoe het de problemen moet oplossen. In de Kanjertraining is dit de gele pet.

2.1.2 Type Pestvogel

De pestvogel vindt zichzelf heel goed en alle anderen waardeloos. Hij speelt de baas en vindt zichzelf stoer. De pestvogel heeft weinig respect voor anderen en zoekt het conflict op. In de training is dit een zwarte pet.

2.1.3 Type Aap

De aap is een uitsloper en meeloper. Hij vindt zichzelf en anderen waardeloos. De aap is vaak te vinden in gezelschap van de pestvogel. De aap lacht anderen uit en denkt leuk gevonden te worden met grappen, vaak ten koste van anderen. In de training is dit de rode pet.

2.1.4 Type Tijger

De tijger wordt ook wel de kanjer genoemd. De tijger denkt positief over zichzelf en over anderen. Angst, agressie en humor zijn in dit type in evenwicht. De tijger lost de problemen goed op, kan gevoelens onder woorden brengen en zoekt op tijd hulp. In de training is dit de witte pet. We maken bij de kinderen ook duidelijk onderscheid tussen de persoon en het gedrag. Door bijvoorbeeld de vraag te stellen; 'Welke pet heb je nu op?' koppel je het gedrag los. We zeggen ook niet: 'Je bent een pestvogel'. We zeggen wel: 'Je gedraagt je als een pestvogel'. Op deze manier corrigeren we het gedrag, zonder het kind het gevoel te geven dat het wordt afgewezen.

2.2 Kanjerafspraken

Bij de Kanjertraining horen vijf afspraken:

1. We vertrouwen elkaar
2. We helpen elkaar
3. Niemand speelt de baas
4. Niemand lacht uit
5. Niemand doet zielig

In het kort gaat het bij de Kanjertraining om:

- Het bieden van we eenvoudige, heldere regels, die kinderen helpen en houvast geven.
- Het geven van handvatten in sociale omgangssituaties.
- Het leren uitgaan van een positieve levensvisie en toekomst- en oplossingsgericht voor zowel kinderen, leerkrachten en ouders.
- Leerlingen leren positief over zichzelf en de ander te denken.

2.3 Kanvas

Voor de sociaal emotionele ontwikkeling maken we gebruik van Kanvas, het Kanjer-volgadvies systeem dat hoort bij de Kanjertraining. Tweemaal per jaar wordt Kanvas ingevuld. In de groepen 1 t/m 4 gebeurt dit door de groepsleerkracht(en). In de groepen 5 t/m 8 door de leerlingen en de groepsleerkracht(en). De analyse van de groepsgegevens kan worden gebruikt voor aanpassing van het lesaanbod van de Kanjertraining, of voor het opstarten van een persoonlijk traject. Tweemaal per jaar worden in de groepen (3) 4-5 een sociogram afgenomen. Daardoor worden de onderlinge verhoudingen tussen de leerlingen in kaart gebracht. Tevens nemen we tweemaal per jaar de sociale veiligheidslijsten af in de groepen 5 t/m 8. Zie ook borgingsdocument Kanjer.

De analyse van het sociogram / sociale veiligheidslijsten kan worden gebruikt voor aanpassing van het lesaanbod van de Kanjertraining, of voor het opstarten van een persoonlijk traject.

2.4 Kanjertrainer

Alle groepen op de Reinbôge krijgen Kanjertraining en elke leerkracht is een gediplomeerd Kanjertrainer (of volgt de cursus).

3. Doel van het Kanjertraining Pestprotocol

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! We hebben respect voor onszelf en de ander. Pesten is niet toelaatbaar en wordt bij ons op school niet geaccepteerd.

4. Wat is pesten?

Iemand wordt gepest, als iemand anders of een groep mensen vervelende/gemene opmerkingen maakt tegen een persoon. Het is ook pesten als iemand wordt geschopt, geslagen, bedreigd of buiten de groep wordt geplaatst. Als dat soort zaken gebeurt en als het voor de betrokken persoon moeilijk is om zich te verdedigen, spreken we van pesten.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit de eigen naam noemen
- Zogenaamd leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend overal de schuld van geven
- Briefjes met kwetsende berichten doorgeven - Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten
- Slaan of schoppen
- Op weg naar huis achternarijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Pestgedrag is schadelijk voor zowel slachtoffer als pester!

Pesten richt zich tegen één persoon bijv. uitschelden: 'brillengek', 'slijmbal', 'schijtert', 'hé muts', maar ook, pootje haken, fietsbanden leeg laten lopen, omduwen bij het fietsen, rare beken trekken of buiten sluiten.

5. Wat is plagen?

Er is geen slachtoffer en dader; beide partijen zijn even sterk. Plagen kan de sociale weerstand van kinderen vergroten. Vaak speelt humor een rol.

6. Wat is ruzie?

Ruzie gaat over een bepaalde zaak en niet om het beschadigen van een persoon. Een ruzie kan uitgesproken worden.

7. Betrokkenen

We weten dat pesten overal voorkomt. Binnen school hebben we te maken met het pesten van kinderen door kinderen. Als een kind gepest wordt, heb je te maken met 5 groepen betrokkenen:

1. De gepeste
2. De pester
3. De omstanders (meelopers, toekijkers)
4. De leerkracht
5. De ouders

Pesten is een probleem waarmee alle betrokkenen geconfronteerd worden. Hulp dient aan alle betrokkenen gegeven te worden.

8. Maatregelen

Op de Reinbôge hanteren we de volgende maatregelen:

8.1 Preventieve maatregelen

We vinden het belangrijk preventieve maatregelen te treffen. We bespreken indien nodig op elk gewenst moment de Kanjerafspraken. Deze afspraken gelden op het schoolplein, in de gangen en binnen de groepen. Ook wanneer we met de kinderen op excursie of schoolreis gaan, gelden de kanjerafspraken. Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op de Kanjerafspraken. Dit zijn de groepsregels. Alle leerkrachten hebben de Kanjertraining gevolgd. Deze training heeft leerkrachten veel geleerd over groepsprocessen: actief omgaan met het gedrag van de gepeste, de pester en de meelopers. Het uiteindelijke doel van de Kanjertraining is; een sfeer van vertrouwen, veiligheid, rust en wederzijds respect op onze school creëren. In elke groep hangen de 5 basisregels van school (= de Kanjerafspraken):

1. We vertrouwen elkaar
2. We helpen elkaar
3. Niemand speelt de baas
4. Niemand lacht uit
5. Niemand doet zielig

De leerkrachten van alle groepen geven Kanjertraining aan de kinderen. Wij voorkomen daardoor (veel) pestgedrag. Wanneer er toch nog gepest wordt, volgen wij een vast stappenplan: het Pestprotocol, hoofdstuk 9.

8.2 Veilig internet gebruik

Vanaf groep 6 wordt er actief ingezet op ongewenst gedrag, zoals (cyber)pesten. Dit komt tot uiting in de volgende leerlijn:

1. Respect voor de privacy van anderen (Niet zonder toestemming foto's van anderen plaatsen, geen adressen van jezelf of anderen noemen).
2. Respect voor intellectueel eigendom van anderen
3. Aandacht voor profilering op internet (Wat je nu schrijft is misschien over 50 jaar nog steeds terug te vinden). Welke gevolgen kan dat voor je hebben?

4. Net-etiquette (Schelden, belediging, cyberpesten) - gedragsregels.
5. Inzien dat contacten leggen via internet niet altijd zonder gevaren is. (Grooming, chantage).
6. Gebruik van apps en applicaties: Wat doe jij met een programma en wat doet het programma met jou?

9. Pestprotocol

9.1 Melden van pesten

1. Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf groep 1 brengen we dit kinderen al bij. Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.
2. Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle kinderen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
3. Samenwerking met ouders: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg, dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind te op te lossen en in discussie te gaan met de pester en zijn/haar ouders. Dat kan de problemen onnodig verergeren. Bij pestproblemen zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders van de gepeste leerling en van de pester. De inbreng van de ouders moet vooral zijn: het melden van pesten, het aanreiken van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van school.

NB: Wanneer een leerling, door een ongelukje of een gewelddadige handeling gewond raakt, neemt de leerkracht dezelfde dag contact op met de ouders/verzorgers van het slachtoffer en de dader.

9.2 Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen

Wanneer kinderen ruzie hebben en/of elkaar pesten pakken wij het pestprobleem aan met behulp van vier stappen:

Stap 1

Er eerst zelf (en samen) uitkomen. In de Kanjertraining leren kinderen hoe je ruzies op kunt lossen. Dit doen we volgens de volgende (aangeleerde) aanpak: 1. Ik vind het niet leuk dat je me! Wil je daar mee stoppen? 2. Wil de ruziemaker stoppen? → Dank je wel! Wil de ruziemaker niet stoppen! → Jij doet naar! Bekijk het maar! (+ stevig weglopen!)

Stap 2

Op het moment dat een van de kinderen er niet uitkomt, vertelt hij/zij het probleem aan de juf/meester of als het pesten buiten plaatsvindt tegen de pleinwacht. Want een ruzie of pestprobleem moet voor iedereen naar tevredenheid worden opgelost.

Stap 3

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en nieuwe afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen er stappen (zie bij consequenties).

Stap 4

Bij herhaling van het pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met het

kind dat pest. Ook wordt een melding gedaan in de map incidentenregistratie. Daarin omschrijft de leerkracht de toedracht van de pesterij. Bij een registratie brengt de leerkracht altijd van beide leerlingen de ouders op de hoogte. Leerkracht(en) en ouders werken in goed overleg samen aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met externe deskundigen.

9.3 Consequenties

De leerkracht ziet dat een kind wordt gepest of de gepeste, of een medeleerling of ouder komen pestgedrag melden en vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste leerling. De leerkracht neemt duidelijk stelling tegen het pestgedrag. Afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en/of er geen verbetering zichtbaar is in zijn/haar gedrag, volgen sancties.

Fase 1 consequenties

- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen
- Een leerling krijgt van de directie een waarschuwing.

De waarschuwing wordt door de directie vastgelegd op de incidentenregistratiekaart. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

De leerkracht heeft een gesprek met de ouders over bovenstaande acties. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.

Fase 2 consequenties

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld van de adviseur van het SPPOH of van externe deskundigen (o.a. de schoolarts en/of de jeugdverpleegkundige van de GGD-afdeling Jeugdgezondheidszorg, schoolmaatschappelijk werk of andere deskundigen).

Fase 3 consequenties

Als na een cyclus van drie weken, waarin de gesprekjes hebben plaatsgevonden en er geen verbetering optreedt, kan ervoor gekozen worden om binnen de school een kind tijdelijk buiten de eigen groep te plaatsen, de zogenaamde time-out. De time-out kan alleen door de directie worden opgelegd. Hij/zij brengt de ouders hiervan op de hoogte.

Fase 4 consequenties

In extreme gevallen wordt een kind door de directie geschorst of verwijderd.

10. Weerbaar worden

Het is van groot belang dat een gepest kind leert om te gaan met pestgedrag. We willen dat de leerling weerbaar wordt. In overleg met de leerling en de ouders/verzorgers worden de volgende opties besproken:

- Inplannen van specifieke oefeningentijdens de Kanjerlessen
- Persoonlijke begeleiding door de leerkracht(en)
- Persoonlijke begeleiding door schoolmaatschappelijk werk
- Persoonlijke begeleiding door het volgen van een specifieke weerbaarheidstraining.

11. Beleid aanmelding, toelating, verwijzing en verwijdering

In het 'Gedragsprotocol' van stichting CBO de Greiden waar de Reinbôge onder valt staat aangegeven wanneer een leerling een time-out krijgt, een schorsing krijgt of wordt verwijderd.

Het is mogelijk dat ouders, in preventieve zin, het 'Gedragsprotocol' overhandigd krijgen. Incidenten van 'Grensoverschrijdend gedrag' worden door de directie vastgelegd. Het 'Gedragsprotocol' is bij de directie op te vragen en staat op de website.

Leerkrachten en de oudergeleding van de Medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit Kanjertraining-pestprotocol.